

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

No. 53966.

Bijlagen: 1 rapp.

Dict.: Typ.:

Uw schrijven No.

dd.

Onderwerp: Comité voor Vrede in Indonesië.

G E H E I M.

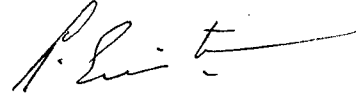
's-GRAVENHAGE, 1 Februari 1949.

Javastraat 68
Tel. { ~~XXXXXX~~
~~XXXXXX~~

Met verwijzing naar mijn geheim schrijven van 8 Januari j.l., No.52502, heb ik de eer Uwe Excellentie hiernevens aan te bieden een kort verslag van een op 20 Januari j.l. door het Comité voor Vrede in Indonesië te Dordrecht gehouden openbare vergadering, naar de inhoud waarvan ter bekorting verwezen moge worden.

Vooraf met het oog op hetgeen Drs.L.de Jong op deze vergadering heeft medegedeeld, meen ik goed te doen het verslag te Uwer kennis te brengen.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

Mr.L.Einthoven.

AN:

.de Minister President,
.E.de Minister van Overzeese
ebiedsdelen,

e

s-G R A V E N H A G E.

KORT VERSLAG van de openbare vergadering gehouden te Dordrecht op 20 Januari 1949 door het Comité voor Vrede in Indonesië, afdeling Dordrecht.

Aanwezig: ca. 75 personen.

Zaalcapaciteit: 400 zitplaatsen.

Voorzitter: Pieter van VUURE, onderwijzer, geboren te Warder, 7-3-1914, wonende te Dordrecht, Marisplein 32.

Spreekers: Anton van den BERG, geboren te Rotterdam, 23-3-1903, wonende te Rotterdam, Voorzitter van het Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties (O.V.B.).

Drs. Louis de JONG, geboren te Amsterdam, 24-4-1914, wonende te Amstelveen, Directeur van het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie.

Frits KIEF, Redacteur van "De Vlam".

De Voorzitter opende de bijeenkomst met zijn teleurstelling uit te spreken over de slechte opkomst, welke hij niet had verwacht gezien de vele adhaesie-betuigingen en geldelijke bedragen, welke het comité mocht ontvangen. Hij hoopte, dat het doel en streven van het comité door inschakeling van de pers meer bekendheid zou verwerven. Verder drukte hij zijn spijt uit over het feit, dat Mohammed SOEGENG, Secretaris van het Algemeen Verbond van Bedrijfsorganisaties in Indonesië tengevolge van zijn vervroegd vertrek naar Indonesië verhinderd was als spreker aanwezig te zijn, terwijl H.M. van RANDWIJK, Hoofdredacteur van "Vrij Nederland", benevens Ds. MISPELBLOM BEIJER, die beiden eveneens waren uitgenodigd, wegens drukke bezigheden verhinderd waren als spreker op te treden.

Vervolgens sprak Van den BERG, die begon met te herinneren aan een onlangs gehouden vergadering van de P.v.d.A., welke door de betrokken voorzitter zou zijn geopend met de sobere woorden: "Het is in Holland rustig gebleven ondanks het militaire geweld, dat is losgebroken". Maar zo zeide Van den BERG: "Ik vraag mij af of het in de P.v.d.A. innerlijk ook rustig is gebleven. En ook of wij ons daarin kunnen verheugen. Het is geen wonder, dat de mensen moe zijn en niet meer bereid zijn om te luisteren naar hetgeen al zo vaak is gezegd, dat wij een socialistische regering hebben, waarvan de daden achterwege blijven. Het zou nog in orde kunnen komen, indien de Regering de dingen zou willen zien, zoals deze werkelijk zijn.

In de P.v.d.A. is men het met elkander niet eens, hetgeen is gebleken uit het partij-congres, waar slechts 2/3 der vergadering vóór de resolutie heeft gestemd.

Betreffende de politieke strijd staan wij in Nederland op een laag peil en wij zullen hiervan zeker de gevolgen te dragen krijgen.

Waar blijft de verantwoordelijkheid van de socialisten. Wij moeten niet slechts praten, maar wij moeten ook daden tonen. Maar wat moet men dan denken van de woorden, die Koos VOBRINK sprak toen hij zeide, "dat wij en daarmee bedoelde hij de P.v.d.A., niet moeten vergeten, dat wij NU Overheid zijn geworden".

Het socialisme van het heden verschuift de verantwoordelijkheid naar een verre toekomst en dit zal ons tot een ramp voeren. Onze woorden moeten worden gedekt door het goud van de daad. Ook het N.V.V. schreeuwde het destijds uit, dat als het militaire geweld zou komen, men het gehele raderwerk zou stil zetten en wat is daarvan terecht gekomen? De militairen worden regelmatig naar Indonesië vervoerd. Een socialisme dat het communisme afwijst en samengaat met de politiek

van de K.V.P. heeft zijn kracht verloren. Het gaat dus om de vervanging van het zg. socialisme van Romme, Stikker, Oud en Spoor.

Voor de oorlog hadden wij een R.K. Minister GOSELING, die een concentratiekamp niet zo erg vond, maar het noodlot heeft gewild, dat hij er zelf in is omgekomen. Ook wil ik nog even in herinnering roepen de mislukte aanslag op Hitler. Toen werd er een afgevaardigde van de Paus naar Hitler gezonden om hem te feliciteren. Indien hij toen was gedood, zouden er ongetwijfeld honderduizenden voor de marteldood zijn gespaard.

Wij hebben in Indonesië een roeping te vervullen, n.l. om daar vrijheid te brengen, doch het parool is een vrijheid zoals wij die willen, anders sla ik je de hersens in.

Tot slot riep hij ook de medewerking van de vrouwen in om mede te helpen om vrede te brengen in Indonesië.

Vervolgens kreeg KIEF het woord.

Hij ving zijn rede aan met de uitspraak, dat hetgeen thans gebeurt in strijd is met ieder socialistisch en democratisch besef. En vooral het feit, dat dit geschiedt met medewerking van de Socialistische Arbeiderspartij is het meest verontrustend. Zij hebben het recht van spreken verloren om het onderhandelen te staken en daarvoor het ruwe geweld te kiezen. Er is geen kwestie zo groot of er kan door onderhandelen een oplossing worden gevonden. Door deze wijze van handelen is het socialisme met een klap weggeslagen. Er is een internationaal rechtsbeginsel, doch men tracht er zich van af te maken door te zeggen, dat de Indonesische kwestie van binnenlandse aard is.

De economische toestand in Nederland zal slecht worden omdat wij ons aan een fictie vasthouden. Er was toch beloofd, dat de soevereiniteit zou worden overgedragen aan een federalistische staat en wel met ingang van 1 Januari 1949 en 14 dagen daarvoor werd de militaire actie ingesteld! Hier klopt iets niet.

Op deze aspecten dient de aandacht te worden gevestigd van het Nederlandse volk.

De moeilijkheden kunnen niet worden verholpen door een nieuwe partij te stichten, slechts door samenwerking van alle partijen kan een oplossing worden verkregen en dit bewustzijn moet bij ons volk worden wakker gemaakt.

Daarna werd het woord verleend aan Drs. de JONG, die enige zakelijke punten wilde behandelen.

Hij merkte allereerst op dat de Regeringsvoorlichtingsdienst met haar mededelingen niet alleen spaarzaam is geweest omtrent het gebeurde in Indonesië, doch een onjuiste voorstelling van zaken heeft gegeven.

Hierna las hij een brief voor van een ooggetuige uit Djocjakarta voor welke inhoud hij voor 100% instond als waarheidsgetrouw. Daaruit bleek, dat genoemde stad in de nacht van 18 December WEL door vliegtuigen is gebombardeerd, dat de mensen als dieren uit de woningen werden gedreven door de militairen, welke laatsten ommenselijk optraden. O.a. werd Dr. SANTOSO, een volkomen betrouwbaar en integer persoon, doodgeschoten, toen hij per auto naar Solo wilde vertrekken. Huizen stonden in brand en de burgers verkeerden in dodelijke angst, kortom het gebeurde deed herinneren aan de Mei-dagen van 1940 in ons land. Deze berichten zijn in lijnrechte tegenspraak met die van de Regeringsvoorlichtingsdienst.

Als dit nu de toestand weergeeft, welke door één persoon is waargenomen en voor welke juistheid ik voor 100% instaan, wat moet dan het totaalê gebeuren wel zijn geweest! Het mag dan waar zijn, dat de inlandse militairen het wreedst zijn opgetreden door zelfs kinderen aan de bajonetten te steken, toch blijft onze Regering daarvoor ten volle verantwoordelijk.

Ik geloof graag aan de goede bedoelingen van Dr. DREES, die door mij zeer wordt gerespecteerd, om zelf naar Indonesië te gaan, maar

acht U het een wonder, dat hij bij het aanschouwen van zoveel ellende? Hoe zal het voor DREES mogelijk zijn na al zijn waarnemingen dit als socialist te rechtvaardigen en welke voorlichting zullen hierover te horen krijgen?

Ondanks het vele goede, wat door Nederland in de loop der jaren in Indonesië is verricht, bleef het fundament van de koloniale machtsverhouding bestaan. Dit houdt in, dat het volk heeft in onderdrukking en als slaaf. Ik raad U aan het boekje: "Het Indonesische probleem van Dr. Overdijking te lezen, een hooggeplaatst regeringsambtenaar, waarin de onverantwoordelijke toestanden, welke daar heersen, tot drukking worden gebracht. De inlandse bevolking bestaat nog uit 95 analphabeten en wat te zeggen van een weekloon van f.2.50?

Er is bij de Indonesiërs een drang ontstaan om tot vrijheid te komen en hoe staan wij daar tegenover? Onze houding moest zijn om de volledige vrijheid te verlenen, waarop zij als mens recht hebben. Helaas is dit niet zo en wij zien nu ook, dat de ontwikkeling van de toestand van heden methodisch door de Regering is voorbereid. ROMME ging naar Indonesië en hield daar besprekingen, maar natuurlijk alleen met mensen, die zijn mening waren toegedaan. Toen aan ROMME de vraag werd gesteld, of hij ook wilde spreken met voorstaande personen van de Republiek antwoordde hij kortaf: "Ik wens met die kerels niet te spreken". Dit is mij medegedeeld door een betrouwbaar persoon, die bij het gesprek tegenwoordig was. Het was er zuiver en alleen om te doen om de Nederlandse opperheerschappij te herstellen en dit is methodisch voorbereid.

Nu zit Dr. DREES voor de stukken, waarvoor ROMME c.s. verantwoordelijk zijn. Van de reis van DREES is niets terecht gekomen en hoe zullen wij hierover worden voorgelicht?

Destijds ging VERMEULEN van het N.V.V. naar Amerika onder voorwendsel te gaan spreken over een wereldorganisatie, doch in werkelijkheid werd hij door de Regering uitgezonden om stakingen in Amerika te voorkomen in verband met de uitzending van troepen naar Indonesië.

Wat ging VORRINK in Noorwegen doen, toen hij dezer dagen per vliegtuig derwaarts vertrok? Gaarne wil ik hier te achten voor hem in verband met zijn houding en hem algehele beterschap toewensen. Maar dit getuigen van mijn getuigenis tijdens de bezetting VORRINK, hoewel het partijcongres van de P.v.d.A. neemt niet weg, dat uitgesproken, dat wij onze troepen uit Indonesië moeten terugtrekken een uur later naar Noorwegen vertrok om via het Noorse Vakverbond te trachten gedaan te krijgen, dat de vertegenwoordiger van Noorwegen in de Veiligheidsraad, onze belangen zou verdedigen betreffende Indonesië.

De guerillastrijd in Indonesië neemt toe en zal niet eerder eindigen voordat de laatste Nederlandse militairen vandaar zijn vertrokken.

Wij hebben niet alleen een crisis in Indonesië, doch ook in ons land, getuige de toestand in de P.v.d.A., die zich gevangen heeft laten nemen door de K.V.P.

Weliswaar hebben wij een socialist als Minister-President, maar BEEL zit in Batavia en voert daar de instructies uit van de K.V.P.

Onze taak is om te blijven ijveren voor de volledige politieke vrijheid van Indonesië. Het zal wel een strijd van jaren zijn, doch ons volk zal overtuigd worden, indien men blijft luisteren naar de voorlichting van ons Comité.

Hierdoor wordt een misdaad tegen het socialisme voorkomen.

Zijn rede werd met een daverend applaus beantwoord. Daarna sloot de voorzitter de bijeenkomst met een opwekking tot geldelijke steun ter dekking van de gemaakte kosten.

Dordrecht, 21 Januari 1949.